

Netikslu būtų sakyti, kad iki jiems ateinant mano vaikystė buvo kaip visų. Toli gražu ne, nors atrodė, kad kaip visų, nes kitokio gyvenimo nepažinau. Tik dabar, prabėgus keliems dešimtmečiams, suprantu, kaip keistai viskas klostėsi, bet jau po laiko.

Kai jie pasirodė, man buvo beveik vienuolika; seseriai — devyneri.

Su mumis jie praleido daugiau nei penkerius metus ir visą gyvenimą nudažė pačiomis tamsiausiomis spalvomis. Mudu su sese turėjome mokytis išgyventi.

Kai man sukako šešiolika, o seseriai — keturiolika, atsirado kūdikis.

PIRMA DALIS

Libė pakelia nuo durų kilimėlio laišką. Varto rankose. Laiškas oficialus — vokas kreminis, kokybiško popieriaus; čiupinėjant atrodo, kad gal net su pamušalu. Pašto antspaudas rodo, jog siuntėjas — *Smitkinas Rudas & Roilis*; patarėjai teisiniais klausimais, Čelsio dvaro 3.

Ji nešasi laišką į virtuvę, deda ant stalo, pripila virdulį, įmeta į puoduką arbatžolių maišelį. Libė neabejoja, žino, kas tame voke. Praėjusį mėnesį jai sukako dvidešimt penkeri. Pasąmonėje ji jau seniai laukė šio voko. Bet dabar, kai laiškas atkeliavo, nediršta jo atplėšti.

Libė ima telefoną ir skambina motinai.

— Mama, — sako, — atėjo. Laiškas iš patikėtinių.

Ji klausosi tylos. Įsivaizduoja savo motiną virtuvėje už tūkstančio mylių, Denijoje, — balti švarutėliai baldai, žaliosios citrinos atspalvių puošmenos, stiklinės stumdomosios durys į nedidelę terasą, iš kurios atsiveria Viduržemio jūros vaizdas; mama laiko prie ausies telefoną krištolo karoliukais žvilgančiame dėkliuke, kurį ji vadina *dzinguliuku*.

— Ooo, — nutęsia motina. — Gerai. Siaubas. Atplėšei?

— Ne. Dar ne. Pirma išgersiu arbatos.

— Gerai, — pakartoja ji. Paskui klausia: — Ar nepadėti telefono, kol plėši?

— Nepadėk, — prašo Libė. — Prašau.

Jai darosi sunku kvėpuoti; kartais jai taip nutinka darbe, kai tenka pristatyti pardavimų ataskaitą, arba išgėrus stiprios kavos. Libė išima iš puoduko arbatžolių maišelį ir atsisėda. Pirštais lanksto voko kamputį, giliai įkvepia.

— Tai va, — sako motinai. — Jau. Jau plėšiu.

Jos motina žino, kas voke. Bent jau nutuokia, nors jai niekada nebuvo oficialiai pranešta, kas bus paliekama. Motina visada sakydavo, kad tai galėtų būti net koks arbatos puodelis ar dešimties svarų banknotas.

Libė atsikrenkščia ir kiša pirštus po voko atvartu. Ji ištraukia storo kreminio popieriaus lapą ir greitai permeta akimis:

Panelei Libei Luizai Džouns

Būdamas Henrio ir Martinos Lambų testamentu, surašyto 1977 m. liepos 12 d., patikėtinis, siūlyčiau perimti paveldėtą turtą pagal čia pateikiamą grafiką...

Ji deda ant stalo laišką ir išsitraukia pridėtą dokumentą.

— Na? — sulaukiusi kvapą klausia mama.

— Dar skaitau, — atsako Libė.

Ji vėl skuba skaityti, ir akį patraukia namo adresas. Čeinio alėja 16, SV3. Atrodo, tai jos tėvų namas, kuriame jie ir gyveno prieš mirdami. Libė žino, kad namas Čelsio rajone. Taip pat žino, kad jis didelis. Manė, kad jo seniai nebėra, kad jis užkaltas, parduotas... Supratus, ką dabar perskaitė, jai užima kvapą.

— Eee... — lemena ji.

— Kas?

— Atrodo... Ne, negali būti.

— Kas?!

— Namas. Jie man paliko namą.

— Čelsio namą? — pasitikslina motina.

— Taip, — sako Libė.

— Visą namą?

— Manyčiau.

Pridėtas ir aiškinamasis raštas; ten dar kažkas rašoma apie

kitus paminėtuosius testamente; jeigu jie iki nurodytos datos nepasirodys... Ji nepajėgia visko iškart suvirškinti.

— Dieve. Namai turėtų būti vertas...

Libė giliai įkvepia ir įsmeigia akis į lubas.

— Turbūt ne taip, — sako ji. — Turbūt čia klaida.

— Nueik pas patikėtinius, — pataria motina. — Paskambink jiems. Susitark susitikti. Įsitikink, kad ne klaida.

— O kas tada, jei ne klaida? O kas, jei visa tai — tiesa?

— Na, tada, angele, — sako motina, ir Libė iš už daugybės mylių išgirsta jos šypseną, — būsi tikrai labai turtinga moteris.

Libė baigia kalbėti ir apsidairo po virtuvę. Prieš penkias minutes ši virtuvė buvo vienintelė, kuria ji išgalėjo naudotis, šis butas — vienintelis, kurį galėjo įpirkti čia, Sent Olbanso užkampyje, ramioje gatvelėje, nutūptoje namelių su terasomis. Ji prisimena butus ir namus, matytus kompiuterio ekrane ieškant būsto, atmena, kaip akimirka sulaikydavo kvapą, išvydusi kokią nuostabią vietelę: saulės nutviekstą terasą, į valgomąjį panašią virtuvę, namus už penkių minučių kelio pėsčiomis nuo stoties, senovinius išsikišusius langus... Tikėtina, per žalumą atvilnija katedros varpų gaudesys... Bet paskui pamatydavo kainą ir išva-dindavo save kvaiša, patikėjusia, kad šitai gali būti jos.

Galiausiai ji su viskuo susitaikė ir susirado būstą netoli darbo ir nelabai toli geležinkelio stoties. Peržengus šių namų slenkstį, neaplinkė jokios nuojautos; kol nekilnojamojo turto agentas ją vedžiojo po butą, širdis nieko nepakuždėjo. Vis dėlto Libė pavertė šį butą namais, kuriais galima didžiuotis, uoliai rinkosi tai, ką geriausia gali pasiūlyti „TK Maxx“, ir dabar šiame šiek tiek pertvarkytame ir ne itin patogiam vieno miegamojo butuke ji laimingai gyvena. Pati šį butą įsigijo, pati išpuošė. Butas jos.

Bet dabar paaiškėjo, kad Libė yra namo geriausioje Čelsio gatvėje savininkė, ir staiga šis butukas ima atrodyti tarsi kvailas pokštas, kaip ir visa kita, kas prieš penkias minutes buvo taip svarbu: ką tik iki pusanatro tūkstančio svarų per metus pakeltas atlyginimas, kitą mėnesį laukiantis mergvakaris Barselonoje, kuriam teko taupyti pusmetį, „Mac“ vokų šešėliai, kuriuos leido sau nusipirkti savaitgalį už tai, kad nusipelnė didesnio atlyginimo, malonus virpulis, „House of Fraser“ parduotuvėje išleidus dalį kruopščiai planuojamo mėnesio biudžeto dėl vienintelės trumputės šviesios, saldžios akimirkos, rankoje besisupantis besvoris MAC maišelis, jaudulys, dedant juodą kapsulytę į kosmetinę ir žinant, jog čia — jos šešėliai, kuriais galės pasidalyti Barselonoje. Tikriausiai ji pasipuoš suknele, kurią Kalėdų proga padovanojo mama, ta suknele iš „French Connection“, su nėrinių įsiuvais, kurios ji šimtą metų norėjo. Prieš penkias minutes visi jos gyvenimo džiaugsmai buvo menkučiai, bet labai laukiami, ilgai siekti, sunkiai uždirbti, apskritai lyg ir visai nereikšmingi paišlaidavimai, tačiau pagyvinantys nykią kasdienybę tiek, kad kas rytą rodytūsi verta lipti iš lovos ir eiti į darbą, kuris jai patiko, bet kuriam nejautė aistros.

Dabar ji turi namą Čelsyje, ir visos įprastos būties proporcijos griuvo.

Libė vėl kiša laišką į brangų voką ir baigia gerti arbatą.

Prie Žydrojo Kranto artinasi audra; horizontas aptemęs tarsis tamsiai violetinė slyva; grūmojanti audra spaudžia Liusei pakaušį. Vieną ranką ji prispaudžia prie galvos, o kita ima tuščią dukters lėkštę ir deda ant grindų, kad šuo išlaižytų padažo ir vištienos likučius.

— Markai, — sako sūnui, — baik valgyti.

— Aš nealkanas, — atsako jis.

Liuse jaučia smlkiniuose tvinkintį pyktį. Audra vis artėja, kaitroje kaupiasi vėsi drėgmė.

— Daugiau negausi, — sako ji kapodama žodžius, nes labai stengiasi nerėkti. — Šiandien valgyti yra tik tiek. Baigėsi pinigai. Daugiau nėra. Nesiskųsk, kai eisi miegoti alkanas. Tada bus per vėlu. Valgyk. Prašau.

Markas nutaiso kankinio veidą ir purto galvą, paskui ragauja vištienos šnicelio. Ji žiūri sūnui į pakaušį — tankius kaštoninius plaukus su dviem sūkuriukais. Ji stengiasi prisiminti, kada pastarąjį kartą jie visi trinko galvas, bet nepamena.

Stela klausia:

— Mama, galima deserto?

Liuse nudelbia akis į mergaitę. Stela penkiametė; ji — pati šauniausia iš visų Liusės padarytų klaidų. Reikėtų atsakyti „ne“; Markui ji labai griežta, vadinasi, neturėtų nuolaidžiauti jo seseriai. Bet Stela tokia gerutė, tokia paklusni, su ja taip paprasta. Argi galima jai atsakyti saldumynų?

— Jeigu Markas baigs šnicelį, — ramiai sako Liuse, — galėsime pasidalyti porciją ledų.

Aišku, Stelos atžvilgiu taip neteisinga, nes ji baigė valgyti

prieš dešimt minučių ir jai nereikėtų laukti, kol pavalgys bro-
lis. Tačiau Stelos neteisybės jausmas dar nesusiformavęs, todėl
mergaitė linksi ir sako:

— Markai, greičiau valgyk!

Kai Markas pavalgo, Liusė ima jo lėkštę ir deda ant šali-
gatvio šuniui. Atneša ledų. Stikliniame dubenėlyje pūpso trijų
rūšių kamuoliukai, aplieti karšto šokolado padažu ir apibarstyti
griliažo trupiniais; indelis papuoštas rožinės folijos palme ant
pagaliuko.

Liusei vėl tvinkčioja galvą; ji nužvelgia horizontą. Jiems
reikia rasti kur prisiglausti, daugiau negalima delsti. Ji prašo
sąskaitos, deda ant padėkliuko kortelę, skaitytuvo mygtukais
surenka numerį; ji sulaiko kvapą supratusi, kad dabar sąskaitoje
nebėra pinigų, kad niekur nebėra pinigų.

Ji palaukia, kol Stela išlaižys stiklinį dubenėlį, tada nuo sta-
lo kojos atriša šuns pavadėlį ir pakelia krepšius — du paduoda
Markui, vieną — Stelai.

— Kur einame? — klausia Markas.

Rudos berniuko akys rimtos, žvilgsnis kupinas nerimo.

Liuse atsidūsta, nužvelgia gatvelę, vedančią į Nicos sena-
miestį, paskui — bėgančią jūros link. Ji net į šunį pažvelgia, tar-
si tas galėtų pateikti gerą pasiūlymą. Šuo žiūri į ją godžiomis
akimis — gal atsirastų dar kokia lėkštė išlaižyti... Jie gali eiti į
vienintelę vietą, nors būtent ten labiausiai nenorėtų. Vis dėlto
Liuse išspaudžia šypsni.

— Žinau, — sako ji, — eikime aplankyti Memės!

Markas atsidūsta. Stela dvejoja. Jiedu abu prisimena, kaip
buvo anąkart, kai lankėsi pas Stelos močiutę. Samija kadaise
buvo Alžyro kino žvaigždė. Dabar jai septyniasdešimt, ji vie-
na akimi akla ir gyvena dagiaaukštyje *l'Ariane*, prišniaukštame
bute septintame aukšte, su neįgalia suaugusia dukra. Samijos
vyras mirė, kai jai buvo penkiasdešimt penkeri, o vienintelis

sūnus, Stelos tėvas, prieš trejus metus dingo ir nuo to laiko neatsiuntė apie save jokios žinios. Samija pikta, šiurkšti, ir šitai suprantama. Vis dėlto ji turi stogą virš galvos, turi pagalvių ir vandens iš čiaupo. Dabar ji turi viską, ko Liusė negali suteikti savo vaikams.

— Tik vienai nakčiai, — sako ji. — Tik šiandien, o rytoj ką nors sugalvosiu. Pažadu.

Kai jie prieina Samijos namus, pradeda lyti — ant įkaitusio šaligatvio ima sproginėti mažutytės vandens bombos. Į septintą aukštą kylančiame grafičiais išterliotame lifte Liusė užuodžia nuo jų pačių sklindantį kvapą — drėgną neskaltbūtą drabužių, riebaluotų plaukų, per ilgai avėtų sportbačių smarvę. Ypač bjauriai dvokia nuo gauruoto šiurkščiakailio šuns.

— Aš negaliu, — sako Samija, užstojusi tarpdurį. — Tiesiog negaliu. Meizė serga. Šiandien čia turi nakvoti slaugytoja. Nėra vietos. Paprasčiausiai nėra vietos.

Virš galvų trenkia perkūnas. Dangus už nugarų skaisčiai nušvinta balta šviesa. Iš dangaus pasipila marios vandens. Liusė beviltiškai žiūri į Samiją.

— Daugiau neturime kur eiti.

— Žinau, — aiškina Samija. — Suprantu. Galiu priimti Stelą. Bet tu, berniukas ir šuo... atleisk. Tau teks susirasti vietos kur nors kitur.

Liusė pajunta, kaip Stela spraudžiasi jai per kojas; mažą kūnelį nukrečia šurpas.

— Noriu būti su tavimi, — šnabžda ji Liusei. — Nenoriu be tavęs.

Liusė pasilenkia ir suima dukters rankutes. Stelos akys žalios kaip jos tėvo, plaukai tamsūs, su šviesesnėmis riešuto spalvos sruogelėmis; po ilgos, kaitrios vasaros veidelis tamsiai rudai nudegęs. Ji — gražus vaikas; kartais žmonės stabdo Liusę gatvėje, kad aiktelėję šitai pasakytų.

— Vaikeli, — sako Liusė, — čia tu neperšlapsi. Galėsi nusi-
prausti po dušu; Memė tau paskaitys pasaką...

Samija linksi.

— Paskaitysiu, jei norėsi, — tikina. — Paskaitysiu apie mė-
nulį.

Stela dar stipriau glaudžiasi prie mamos. Liusės kantrybė
senka. Pati nežinia ką atiduotų, kad tik jai būtų leista miegoti
Memės lovoje, kad kas nors jai paskaitytų knygelę apie mėnulį,
kad galėtų nusiprausti po dušu ir apsvilkinti švərią pižamą.

— Tik vienintelę naktelę, vaikuti. Rytoj iš pat ryto ateisiu
tavęs pasiimti, gerai?

Ji jaučia, kaip stukteli linksinčios Stelos galvytė, kaip mer-
gytė giliai įkvepia, kad nepravirktų.

— Gerai, mama, — sako Stela, ir Liusė įstumia dukrą į Sa-
mijos butą, kol dar nė viena nepersigalvojo.

Ir tada jau tik ji, Markas ir šuo eina į liūtį, į temstančią
naktį, nežinia kur; Liusė ir Markas nešasi ant nugarų susuktus
jogos kilimėlius.

Kurį laiką jie glaudžiasi po viaduku. Įkaitusiu šlapiu asfal-
tu be perstojo riedančių automobilių padangos kelia kurtinantį
triukšmą. Tebelyja.

Markas laiko ant kelių šunį, sėdi veidu įsikniaubęs į jo nu-
garą.

Jis pakelia akis į Liusę.

— Kodėl mūsų gyvenimas toks šūdinas? — klausia.

— Pats žinai, kodėl mūsų gyvenimas šūdinas, — atšauna ji.

— Bet kodėl tu nieko nedarai?

— Aš stengiuosi, — sako ji.

— Ne, nesistengi. Tu leidi mums risti žemyn.

— *Aš stengiuosi*, — šnypščia Liusė, perverdama Marką

įniršusiu žvilgsniu. — Kiekvieną mielą dieną, kiekvieną minutę.

Berniukas žvelgia į ją abejodamas. Jis gerokai per protingas ir per gerai ją pažįsta. Liusė atsidūsta.

— Rytoj atsiimsiu savo smuiką. Galiu vėl pradėti uždarbiauti.

— Kaip ketini sumokėti už taisymą? — prisimerkęs klausia sūnus.

— Rasiu būdų.

— Kokių būdų?

— Nežinau, aišku? Nežinau. Kas nors šaus į galvą. Visada šauna.

Ji nusigręžia nuo sūnaus, spokso į spiginančius automobilio žibintus. Virš galvos sprogsta perkūnijos bomba, dangus vėl užsižiebia, liūtis merkia dar stipriau (nors gal stipriau nė nebūna). Iš kuprinės kišenės Liusė išsitraukia apdaužytą išmanųjį telefoną, įjungia, pamato, jog baterija tuoj išsikraus, telikę 8 procentai, ir jau ketina vėl išjungti, bet pastebi atsiųstą priminimo žinutę. Priminimas gautas prieš kelias savaites, bet ji niekaip neprisiverčia jo ištrinti.

Parašyta paprastai: *Kūdikiui 25*.

Mano vardas toks pats kaip ir tėvo — Henris. Dėl to kartais kildavo painiavos, betgi mama tėvą vadino *brangučiu*, sesuo — *tėčiu*, o visi kiti — *ponu Lambu* arba *ponu*, tad išsiversdavome.

Mano tėvas buvo vienintelis savo tėvo turto, užgyvento iš lošimo automatų, paveldėtojas. Senelio niekada nepažinojau; kai gimė mano tėvas, jis buvo labai senas, bet jis iš Blakpulo, jis vardu Haris. Mano tėvas per gyvenimą nedirbo nė dienos, tik sėdėjo ir laukė, kada Haris numirs, kad teisėtai galėtų tapti turtingas.

Tą pačią dieną, kai tik galėjo pasiimti pinigų, jis nupirko mums namą Čeinio alėjoje Čelsyje. Dairytis namų jis pradėjo dar Hariui gulint mirties patale ir tą namą buvo nusižiūrėjęs kelias savaites, o paskui vis bijojo, kad kas kitas jo nenusičiuptų anksčiau, nei jis galės pasinaudoti palikimu.

Namą jis pirko visiškai tuščią ir daugelį metų leido tūkstančius, kad jį užpildytų, tėvo žodžiais tariant, *gerais daiktais*: briedžių galvomis, žvelgiančiomis nuo medžiu kaltų sienų, virš durų pakabintais sukryžiuotais medžiokliniais kardais, raudonmedžio sostais įmantriais atlošais, viduramžių stiliaus subraižytu ir kirmėlių išgraužtu puotų stalu šešiolikai žmonių, pistoletų ir botagų prikimštomis spintelėmis, dvidešimties pėdų pločio gobelenais, grėsmingai atrodančiais kitų žmonių protėvių portretais ir krūvomis knygų odiniais paaukuotais viršeliais, kurių niekas niekada neskaitys; priekiniame sodelyje stovėjo dar ir didelis pabūklas. Mūsų namuose nebuvo patogių kėdžių, nebuvo

jokių jaukių kampelių. Viskas tik iš medžio ir odos, metalo ir stiklo. Viskas kieta, tvirta. Ypač tėvas.

Mūsų namų rūsyje jis kilnodavo svarmenis ir iš nuosavos alaus statinaitės nuosavame bare gerdavo *Guinness*. Tėvas dėvėdavo 800 svarų vertės *Mayfair* kostiumus, braškančius per siūles nuo pūpsančių raumenų. Jo plaukai buvo senų pensų spalvos, o rankos šerpetotos, raudonais krumpliais. Tėvas vairavo jaguarą. Jis žaidė golfą, nors iš tiesų šio žaidimo nekentė, nes nebuvo prigimties apdovanotas gebėjimu taikliai užsimoti golfo lazda; tėvas buvo per masyvus, per tvirtas. Savaitgaliais jis vykdavo į medžioklę — šeštadienio rytą dingdavo apsitempęs tvido švarką, visą bagažinę prisigrūdęs šautuvų, o sekmadienio vakarą grįždavo su pilnu šaltkrepšiu karvelių. Kartą, kai buvau penkerių, jis parsivedė namo anglų buldogą, kurį už šiugždančius penkiasdešimties svarų banknotus, susuktus į ritinėlį švarko kišenėje, įsigijo iš kažkokio gatvėje sutikto žmogaus. Tėvas sakė, esą šuo jam priminė jį patį. Paskui buldogas prišiko ant antikvarinio kilimėlio, ir tėvas juo atsikratė.

Mano mama buvo gražuolė kaip reta.

Čia ne mano žodžiai. Tėvo.

Tavo mama — gražuolė kaip reta.

Pusiau vokietė, pusiau turkė. Ji buvo vardu Martina. Dvylika metų jaunesnė už tėvą, ir anksčiau, dar prieš jiems atsikrausiant, buvo stiliaus ikona. Ji užsidėdavo tamsius saulės akinius ir traukdavo į Slouno gatvę leisti tėvo pinigų; pirkdavo ryškiaspalves šilkinės skaras, lūpų dažus auksiniuose dėkliukuose, aštirus prancūziškus kvėpalus, ir kartais ją nufotografuodavo, apsikarsčiusią pirkinį krepšeliais, o nuotraukas išspausdindavo blizgiuose žurnaluose. Mama buvo vadinama populiariu diduomenės žmogumi. Nors iš tikrųjų tokia nebuvo. Ji lankydavosi prašmatniuose garsenybių vakarėliuose ir dėvėdavo

gražius drabužius, bet namuose tebūdavo mūsų mama. Ne pati geriausia mama, bet ir ne pati blogiausia — be jokių abejonių, santykinai švelni ir trapi mūsų dideliame vyriškame mačetėmis puoštame Čelsio dvare.

Kartą ji buvo pradėjusi dirbti; dirbo maždaug metus, pažindindavo vienus su kitais svarbius mados pasaulio žmones. Na, bent jau aš buvau susidaręs tokį išpūdį. Piniginėje ji nešiojosi dailias sidabrinės vizitines korteles, ant kurių sodria rožine spalva buvo išspausdinta „Martinus Lamb partneriai“. Karaliaus kelyje ji turėjo biurą — šviesų loftą virš parduotuvės, su stikliniu staleliu ir odinėmis kėdėmis, teleksu, pakabomis su drabužiais, įvilktais į permatomus plastikinius maišus, ir baltų lelijų puokšte vazoje ant kojelės. Per moksleivių atostogas ji veddavosi mane su sese pas save į darbą, duodavo šiugždančias stirtas erzinamai balto popieriaus ir saują flomasterių. Kartais suskambėdavo telefonas, mama atsiliepdavo: „Labą rytą, Martinus Lamb partneriai.“ Kartais suzvimbavo komutatorius, pranešdamas, kad atėjo klientas; mudu su sese pešdavomės, kuris paspaus mygtuką. Klientės — labai réksmingos, labai liesos moterys, tetrokštančios pakalbėti apie drabužius ir garsius žmones. Jokių „partnerių“ nebūdavo, tik mūsų mama ir kartais pas ją užsukanti kokia nors paauglė praktikantė išpūstomis akimis. Nežinau, kas paskui nutiko. Tik žinau, kad biuras lofte dingo, sidabrinės vizitinės kortelės dingo, ir mama vėl tapo namų šeimininke.

Mes su sese lankėme mokyklą Naitsbridže; tikėtina, jog tai brangiausia Londono mokykla. Tada mūsų tėvas nebijojo išlaidauti. Leisti pinigus jam patiko. Ir kuo daugiau, tuo geriau. Mūsų uniforma buvo šūdo rudumo ir tulžies geltonumo; berniukai turėjo dėvėti ties blauzdomis susegamas plačias kelnes. Dar gerai, kad man sulaukus tiek metų, kad jau galėčiau būti

žeminamas dėl aprangos, tėvas nebeturėjo pinigų sumokėti už mokyklą, ką jau kalbėti apie velvetines kelnes iš *Harrods* mokyklinių uniformų skyriaus.

Viskas vyko labai lėtai, nors kartu ir neįtikėtina greitai — jiems atvykus, keitėsi mūsų tėvai, mūsų namai, mūsų gyvenimai. Tačiau tą pirmą vakarą, kai ant mūsų laiptelių atsirado Birdė su dviem dideliais lagaminais ir kate pintame krepšyje, nė nenutuokėme, kaip ji paveiks mūsų gyvenimą, kokius žmones pas mus atves ir kad viskas baigsis taip, kaip baigėsi.

Manėme, kad ji atvyko tik savaitgaliui.

Libė tariasi girdinti kiekvieną šiame kambaryje kadaisė išsakytą šnabždesį, jaučianti kiekvieną anksčiau jos vietoje sėdėjusio žmogaus atodūsi.

— Tūkstantis septyni šimtai devyniasdešimt devintieji, — ponas Roilis atsako į jos pateiktą klausimą. — Viena iš seniausių teisinių reikalų kontorų sostinėje.

Ponas Roilis žiūri į ją per gausiai išvaškuotą ir išblizgintą stalą. Lūpose nušvinta šypsėnėlė, jis sako:

— Taigi taigi... Gal kokia gimtadienio dovana, ką?

Libė nervingai nusišypso.

— Dar negaliu patikėti, kad visa tai — tiesa. Vis dar laukiu, kol kas nors pasakys, kad kažkas baisiai susimovė.

Žodžiai *baisiai susimovė* nederamai nuskamba šioje pagarbos vertoje, šimtmečius menančioje aplinkoje. Libė gailisi, kad nepasirinko kitokios frazės. Bet ponui Roiliui, rodos, nė motais. Jis tebesišypso lenkdamasis ir duodamas Libei storą šūsnį dokumentų.

— Niekas nesusimovė, panele Džouns, galiu jus patikinti. Štai, — sako jis, iš šūsnies traukdamas kažkokį popierių. — Nebuvau tikras, ar reikėtų šitai jums atiduoti būtent dabar. Gal vertėjo išsiųsti paštu. Kartu su laišku. Net nežinau... viskas taip keblu. Iškarpa buvo segtuve, aš ją išėmiau, na, jeigu kartais pasirodytų netinkama ją rodyti. Bet, manyčiau, dabar jau viskas tinkama. Tai štai. Nežinau, kiek jūsų tėviai galėjo jums pasakoti apie biologinę jūsų šeimą. Bet gal skirsite šiek tiek laiko ir perskaitysite.

Libė išlanksto laikraščio puslapį ir pasitiesia ant stalo.

**POPULIARI GARSENYBĖ IR JOS VYRAS
SUTARTINAI NUSIŽUDĖ.
PAAUGLIAI VAIKAI DINGĘ; RASTAS KŪDIKIS GYVAS**

Vakar į populiarios garsenybės Martinos Lamb ir jos vyro Henrio namus Čelsyje buvo iškviesta policija; pranešta apie galimą trijų žmonių savižudybę. Policija atvyko per pietus ir ant virtuvės grindų rado vieną šalia kito gulinčius pono ir ponios Lambų kūnus. Antras vyriškis, kurio tapatybė dar tikslinama, taip pat rastas negyvas. Antro aukšto kambaryje aptiktas ir kūdikis; manoma, jog moteriškos lyties vaikeliui dešimt mėnesių. Kūdikiu pasirūpinta, pranešama, kad jo sveikata gera. Kaimynai pasakojo, kad pastaraisiais metais tame name gyveno daug vaikų, užsiminė ir apie kitus tame name gyvenusius suaugusius žmones, vis dėlto jokių kitų gyventojų pėdsakų neaptikta.

Aukų mirties priežastį dar reikia tikslinti, bet pirminiai kraujo tyrimai rodo, kad trijulė galimai nusinuodijo.

Henris Lambas (48) buvo vienintelis savo tėvo pono Hario Lambo dvaro Blakpule (Lankašyras) paveldėtojas. Pastaraisiais metais vyras skundėsi sveikata, sklido kalbos, kad dienas jam teks leisti ratukuose.

Šiuo metu policija šukuoja visą šalį, ieškodama su tuoktinių sūnaus ir dukters, kuriems, kaip manoma, galėtų būti nuo keturiolikos iki šešiolikos metų. Jeigu kam nors žinoma vaikų buvimo vieta, prašome susisiekti su artimiausiu policijos poskyriu. Policiją taip pat domina visi asmenys, pastaraisiais metais gyvenę su minėta šeima jų namuose.

Ji žiūri įbedusi akis į poną Roilį.

— Ar tas... Tas paliktas kūdikis... tai aš?

Vyras linksi. Jo akyse ji mato nuoširdų liūdesį.

— Taip, — atsako. — Tragiška istorija, tiesa? Ir tokia paslaptina. Na, turiu omenyje vaikus. Namas priklausė ir jiems, bet nė vienas iš vaikų niekada taip ir neatsišaukė. Telieta manyti, kad jie, na, kad jie... nežinia kur, — jis pasilenkia, įsitveria kaklaraiščio ir nusišypso skausminga šypsena. — Gal galėčiau jums pasiūlyti rašiklį?

Jis ištiesia jai medinę dėžutę su brangiais tušinukais, ji paima rašiklį. Ant rašiklio šono auksinėmis raidelėmis užrašytas firmos pavadinimas.

Akimirką Libė žiūri į tušinuką nieko nematydama.

Brolis.

Sesuo.

Sutartinė savižudybė.

Ji vos pastebimai papurto galvą, paskui atsikrenkščia ir sako:

— Dėkoju.

Libė tvirtai spaudžia tarp pirštų rašiklį. Vos prisimena, koks jos parašas. Prie puslapių, kuriuos turėtų pasirašyti, priklijuotos lipnios strėlytės, nurodančios reikiamą vietą. Popierių skrebenančio rašiklio garsas kone žudantis. Ponas Roilis stebi ją maloniu žvilgsniu; jis pastumia kelis colius arbatos puodelį, paskui patraukia atgal.

Pasirašydama Libė labai aiškiai junta šios akimirkos svarbą, šį nematomą gyvenimo posūkį, permetantį ją iš *čia* į *ten*. Vienoje šios dokumentų krūvos pusėje yra taupios kelionės su vežimėliu po „Lidl“, viena savaitė per metus atostogų ne namuose ir vienuolikos metų senumo „Vauxhall Corsa“; kitoje — raktai nuo aštuonių miegamųjų namo Čelsyje.

— Gerai, — sako ponas Roilis, lyg ir atsidusęs iš palengvėjimo, kai Libė jam perduoda dokumentus. — Gerai, gerai, gerai, — jis perverčia popierius, permeta akimis eilutes prie pri-

klijuotų strėlyčių, tada pažvelgia į ją, nusišypsuoja ir sako: — Taigi. Manysčiau, pats metas jums perimti raktus.

Iš stalo stalčiaus ištraukia nedidelį baltą popierinį maišelį. Etiketėje ant paketėlio užrašyta „Čeinio alėja 16“.

Libė pažvelgia maišelio vidun. Trys raktų komplektai. Vienas — su metaliniu žiedeliu, prie kurio prikabintas „Jaguar“ ženkliukas. Kitas — su variniu žiedeliu ir prisegtu cigarečių žiebtuvėliu. Trečias komplektas be jokio žiedelio.

Ponas Roilis atsistoja.

— Einame? — klausia. — Galime keliauti pėsti. Namas čia pat, už kampo.

Labai karšta vasaros diena. Įsispiriamų drobinių basučių padais Libė junta nuo įkaitusių grindinio akmenų kylančią kaitrą, pro plonytį debesėlių sluoksnį spigina vidurdienio saulė. Jie žingsniuoja gatve, kurioje daugybė į lauką persikėlusiu restauranų — padengti staliukai sustatyti ant specialių platformų ir plačiais keturkampiais skėčiais apsaugoti nuo saulės. Prie staliukų po dvi arba po tris sėdi moterys, akis prisidengusios didžiuliais saulės akiniais; jos gurkšnoja vyną. Kai kurios tokios pat jaunos kaip ir ji; Libė stebisi, kaip jos išgali pirmadienio vidudienį sėdėti prabangiame restorane ir gerti vyną.

— Taigi, — prabyla ponas Roilis, — matyt, tokia ir būtų naujoji jūsų kaimynystė, jeigu nuspręstumėte tame name apsigyventi.

Ji purto galvą ir nervingai nusijuokia. Negali suregzti tinkamo atsakymo. Viskas kažkaip atrodo pernelyg kvaila.

Jiedu eina pro mažus salonėlius, antikvaro krautuvėles, prigrūstas bronzinių lapių ir meškų ar vonios dydžio žėrinčių sietynų. Artėja prie upės; Libė ją užuodžia anksčiau, nei pamato; upė atsiduoda šlapiu šunimi. Iš lėto prasilenkia platus laivai,

praplerpia mažesni laiveliai, plukdantys turtingus žmones — šampanas sidabriniuose ledų kibirėliuose, nuo saulės prisimerkęs vėjo taršomas auksinis retriveris pirmagalyje.

— Namas štai ten, — sako ponas Roilis. — Minutė ar dvi kelio.

Libė nusitrynė šlaunis; ji gailisi pasirinkusi sijoną, o ne šortus. Junta, kaip toje liemenėlės vietoje, kur susijungia abu kaušeliai, kaupiasi prakaitas; ji puikiai mato, kad ir ponas Roilis, vilkintis nepriekaištingai sukirtą kostiumą ir marškinius, sunkiai bepakelia kairą.

— Štai ir atėjome, — praneša jis, gręždamasis į terasą su penkiais ar šešiais raudonų plytų namais; visi namai skirtingo aukščio ir pločio. Libė iškart atspėja, kuris namas jos, nors dar nemato ant durų viršulango įmantriai išraityto šešiolikto numerio. Namas trijų aukštų, keturių langų pločio. Gražus. Bet, kaip ji ir įsivaizdavo, užkaltas. Dūmtraukiai ir latakai apaugę žolėmis. Namas rėžia akį.

Tačiau rėžia taip maloniai... Libė giliai įkvepia.

— Jis labai didelis, — prataria.

— Taip, — sutinka ponas Roilis. — Iš viso dvylika kambarių. Jeigu neskaičiuosime rūšio.

Namas stūkso gerokai atokiau nuo šaligatvio, už puošnios metalinės tvorelės ir užžėlusio gėlyno. Lauko durys puoštos plieno stogeliu, kairėje ant betoninės pakylos pastatytas didžiulis pabūklas.

— Leisite man pašeimininkauti? — ponas Roilis rodo į spyną, pakabintą ant lentos skersai durų.

Libė linksi, jis atrakina spyną, pirštais suima lentinę užtvartą ir patraukia. Lentos garsiai sudejuoja, už jų — didžiulės juodos durys. Jis pasitrina pirštų galiukus ir kruopščiai apžiūrinėja raktus, kol randa tinkamą.

— Kada pastarąjį kartą šiame name kas nors lankėsi? — klausia ji.

— Vaje, turbūt prieš kelerius metus, kai kažkas buvo užpildyta. Turėjome įsigauti vidun su visa santechnikų komanda. Reikėjo kažką pataisyti. Na, kažkas panašaus. Štai, atrakinau.

Jie žengia į koridorių. Išsisklaido tvankuma, eismo gaudesys, upės aidai. Viduje vėsu. Grindys — švelnus tamsus parketas, subraižytas ir nuklotas dulkių. Priešais įrengti laiptai su tamsiais suktais mediniais turėklais; laiptų kolona puošta drožiniu, vaizduojančiu vazą su vaisiais. Durys drožinėtos, su puošniomis bronzinėmis rankenomis. Sienos iki pusės kaltos tamsia mediena ir išklijuotos nušiurusiais vyno raudonumo apmušalais, vietomis boluojančiais kandžių išėstais lopais. Oras troškus, visur dulkės. Šviesa krinta tik pro langelius virš durų.

Libę nukrečia šiurpas. Per daug medžio. Per mažai šviesos. Per mažai oro. Ji jaučiasi lyg karste.

— Galiu? — ji mosteli ranka į kažkokias duris.

— Galite daryti ką tinkama. Namas jūsų.

Durys veda į pailgą kambarį namo gale; keturi kambario langai žvelgia į medžių ir krūmų tankumyną. Ir vėl mediniai apkalai. Medinės langinės. Vėl parketas po kojomis.

— Kur jos veda? — klausia ji pono Roilio, rodydama į siauras duris medžio plokštėse.

— Tai durys į tarnų laiptinę, — aiškina ponas Roilis. — Laiptai veda tiesiai į mažesnius palėpės kambarius; yra dar vienos paslėptos durelės antro aukšto laiptų aikštelėje. Tokiuose senuose namuose taip įprasta. Jie buvo statomi tarsi žiurkėnų narveliai.

Jie apžiūri namą kambarys po kambario, aukštas po aukšto.

— Kur dingo visi baldai? Visi daiktai? — domisi Libė.

— Seniai jų nebėra. Toji šeima viską pardavė, kad tik neįsiskolintų. Jie visi miegojo ant čiužinių. Patys siuvosi drabužius.

— Vadinasi, jie buvo neturtingi?

— Taip, — sako jis. — Manychiau, kad neturtingi.

Libė linksi. Biologinių tėvų ji neįsivaizdavo kaip vargšų. Aišku, kad ji leido sau tuos tėvus susifantazuoti. Net ir neįvairinti vaikai vaizduotėje susikuria svajonių tėvus. Jos svajonių tėvai buvo jauni ir draugiški. Dvi jų namo prie upės sienos buvo stiklinės, šalia prigludusi terasa. Jie turėjo mažų šunų, kalyčių, ant kurių antkaklių žibėjo deimančiukai. Jos įsivaizduojama mama dirbo mados reklamos srityje, įsivaizduojamas tėtis buvo grafikos dizaineris. Svajodama esanti jų kūdikis, Libė įsivaizduodavo su jais pusryčiaujanti, sėdinti aukštoje kėdute, o tėvai laužo jai sviestinę bandelę, sėdi abu susiglaudę, liesdamiesi kojomis, o po stalu guli susirangiusios abi kalytės. Jie žuvo važiuodami namo iš kokteilių vakarėlio. Labiausiai tikėtina, kad jų mašina susidūrė su sportiniu automobiliu.

— Ar liko dar kas nors? — klausia Libė. — Na, be pranešimo apie savižudybę.

Ponas Roilis purto galvą.

— Na, oficialiai daugiau nieko. Bet vienas daiktelis vis dėlto liko. Kai rado jus. Tas daiktelis buvo lovytėje, šalia jūsų. Manau, jis ir dabar turėtų ten būti. Vaikų kambaryje. Eime?..

Ji eina paskui poną Roilį į erdvų kambarį antrame aukšte. Čia pamato du didelius į upę žvelgiančius pakeliamuosius langus; oras troškus, kambario kampuose kabo storos voratinklų ir dulkių užuolaidos. Kitame kambario gale yra ertmė be durų; žengę pro ją patenka į nedidelį kambarėlį. Patalpa įrengta kaip drabužinė, trys sienos, užstatytos spintomis ir komodomis, puoštos taškelių raštais ir dažytos baltai. Kambario viduryje — lovelė.

— Ar čia?..

— Taip. Čia jus ir rado. Guguojančią ir čiauškančią, kaip pasakojo, linksmą kaip angeliukas.

Lovelė sūpuojama, su metalinėmis lingėmis, kad būtų galima supti aukštyn žemyn, dažyta sodria kremine spalva, pamarginta švelniai melsvomis rožytėmis. Lovytės priekyje matyti metalinė plokštelė su „Harrods“ ženklu.

Ponas Roilis ištiesia ranką ir nuo lentynos prie galinės sienos paima dėžutę.

— Štai, — taria, — šitai buvo tarp jūsų pataliukų. Mes manėme — na, visi manėme, mes ir policija, — kad dėžutė skirta jums. Policija ją metų metus laikė kaip įkaltį, bet paskui, kai byla buvo baigta, grąžino mums.

— Kas čia?

— Atidarykite ir pažiūrėkite.

Libė paima iš jo rankų mažą kartoninę dėžutę ir atidaro. Dėžutė prikimšta priplėšytų laikraščio skiaučių. Pirštais užčiuopia kažin ką kieta ir švelnaus. Pirštų galiukais ji suima pakabutį. Ant auksinės grandinėlės pakabinta triušio letena. Libė krūpteli, grandinėlė išslysta iš pirštų ir nukrenta ant medinių grindų. Ji lenkiasi pakelti.

Pirštais perbėga triušio leteną, jUSDama nuo švelnaus kai-liuko dvelkiantį mirties šaltį, aštrius nagučius. Ji užsineria grandinėlę ant kitos rankos. Prieš savaitę jos galva buvo prikimšta minčių apie naujas basutes, mergvakarį, išsišakojusius plaukų galiukus, vandens ištroškusius kambarinius augalus, o dabar štai mąsto apie žmones, miegančius ant čiužinių, apie negyvus triušius ir didelį baugų namą, kuris visiškai tuščias, neminint didelio lopšio ant lingių iš „Harrods“ parduotuvės su keistai ne-jaukiomis melsvomis rožytėmis ant šonų. Ji įdeda triušio leteną atgal į dėžutę ir tarsi nebežino, ką su ta dėžute daryti. Paskui iš lėto uždeda delną ant lovelės čiužinio, tikėdamasi išgirsti kūdikystės aidą — pajusti mažą miegantį kūnelį, išvysti paskutiniojo, ją čia paguldžiusio, apkamšiusio antklodėle ir įdėjusio

triušio leteną, vaiduoklį. Bet ten, aišku, nieko nėra. Tik tuščia lovelė ir pelėsių kvapas.

— Kuo buvau vardu? — klausia ji. — Ar kas nors žinojo?

— Taip, — atsako ponas Roilis. — Vardas buvo parašytas jūsų tėvų paliktame laiškelyje. Jūs buvote Serenitė*.

— Serenitė?

— Taip, — patikina jis. — Gražus vardas. Manychiau. Gal kiek... bohemiškas?

Staiga jai ima trūkti erdvės. Libei norisi bėgti iš kambario, tačiau teatrališkas elgesys jai nebūdingas.

Užuot bėgusi, ji sako:

— Gal galėtume apžiūrėti sodą? Nepakenktų šviežio oro gurkšnis.

* Angl. *Serenity* — ramybė, giedra. Čia ir toliau vertėjos pastabos.